

Bir Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Meslek Tercihinde Etkili Olan Faktörler

Enes Ceylan^a (*enesceylan4203@gmail.com*)
Büşra Belkıs Cinsler^a (*belkibursa@gmail.com*)
Selim Soytürk^a (*selimsoyturk@yahoo.com*)
Tunahan Şengün^a (*tunahansengun@gmail.com*)
Hasan Erbay^{b,1} (*hasanerbay@yahoo.com*)

^aAfyon Kocatepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Altıncı Sınıf Öğrencisi.

^bAfyon Kocatepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tıp Tarihi ve Etik Anabilim Dalı Öğretim Üyesi.

Özet - Meslek seçimi, kişilerin yaşamını etkileyen en önemli faktörlerden biridir. Meslek tercihi, genç kişiler için kolay bir süreç olmamaktadır. Bir meslek olarak hekimliğin uygulanabilmesi ancak bir tıp eğitimi aralık mümkün olmaktadır. Bu çalışmanın amacı, tercihini tıp fakültesinden yana kullanmış öğrencilerin bu tercihinde rol oynayan faktörleri tespit etmektir. Çalışma, Afyon Kocatepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde işlenmekte olan Bilimsel Araştırma Metodları (BAM) dersinin uygulaması şeklinde tasarlanmış, tanımlayıcı ve kesitsel bir çalışmadır. Yazarlar tarafından oluşturulan anket formu fakültenin ilk üç sınıfındaki öğrenciler üzerinde uygulanmıştır. Veriler bir elektronik işlemci programına girilmiş, tanımlayıcı ve dağılımsal veriler elde edilmiştir. Çalışma için Afyonkarahisar Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan onay alınmıştır. Çalışmaya katılan toplam öğrenci sayısı 225'tir. En az katılım 47 öğrenci ile İkinci Sınıftan gerçekleşmiştir. İfadeler arasında en düşük ortalama, tercih konusunda öğretmen-okul-dershane katkısı ile ilgili ifadeye ortaya çıkmıştır. En yüksek ortalama ise tıp fakültesi tercihinin öğrencinin kendisi tarafından yapıldığı ile ilgili ifadeye ortaya çıkmıştır. Tıp fakültesi tercihinde "insanlara yardımcı olma isteği" belirgin olarak göze çarpmaktadır. Hekimliğin saygın bir meslek olarak görülmesi, prestijli bir meslek sahibi olmak ve tıp eğitiminin kariyer olanakları gibi sebepler bu tercihte önemli rol oynamaktadır. Başka çalışmalarda nispeten geri planda görülen aile etkisi bizim çalışmamızda oldukça belirgin ortaya çıkmıştır. Son yıllarda aile etkisinin meslek tercihinde öneminin arttığını söylemek olanaklıdır. Ayrıca ekonomik gerekçelerin tıp fakültesini tercih etmede önemli bir faktör olduğu ve üniversite eğitiminde ekonomik gerekçelerin önemli bir belirleyici olduğuna yönelik algı, bizim çalışmamızla da desteklenmektedir. Ancak bu noktada ekonomik gerekçelerin ne olduğu konusunda belirsizlik söz konusudur. Sonuç olarak, tıp fakültesi öğrencileri tercihlerini yaparken aile, öğretmen veya arkadaş tavsiyesi gibi geleneksel değerlerden daha çok kendi inisiyatifini kullanmaktadır. Tıp fakültesi öğrencilerinin fakülte tercihinde kendi isteklerinin ön plana çıkması, üniversite giriş sınavında yüksek puan almış olmanın getirdiği bir sonuç olarak değerlendirilmektedir. Tıp fakültesi tercihinde örtülü bir belirleyici olsa da ailenin beklentisi ve eğiliminin de gencin tercihiyle örtüştüğü görülmektedir. Tıp fakültesini tercih etmede aile haricinde, öğretmen-okul-dershane gibi etkin bir dış belirleyici bulunmamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Okul tercihi, gençlik, meslek seçimi, tıp eğitimi

¹ Corresponding author

The Factors Affecting The Profession Preference Of Students In A Medical Faculty

Abstract - The choice of profession is one of the most important factor influencing people's life. Profession preference is not an easy process for the young people. It is only possible to apply medicine as a profession by taking a medical education. The aim of this study is to identify the factors that play a part in this preference of the students who have used the preference of the medical faculty. This study is a descriptive and cross-sectional study designed as the application of the Scientific Research Methods (BAM) course being taught at Afyon Kocatepe University Faculty of Medicine. The questionnaire form prepared by the authors was applied to the students in the first three classes of the faculty. The data were entered into an electronic processor program, and descriptive and distributive data were obtained. Ethical approval for the study was obtained from Afyonkarahisar Clinical Research Ethics Committee. As findings, the total number of students participating in the study was 225. The minimum attendance was 47 students in the second class. The lowest average among the representatives has emerged in the context of the teacher-school-course contribution on preference. The highest average was the expression of preference for the faculty of medicine by the student himself. In the preference of medical faculty, "the desire to help people" was clearly striking. Reasons such as having a medical profession as a respected profession, having a prestigious profession, and career possibilities of medical education play an important role in this preference. The family effect, which is relatively backwards seen in other studies, has become quite evident in our study. It is possible to say that the importance of family influence has increased in the choice of profession in the last years. It is also supported by our study that the perception that economic reasons is an important factor in preferring the medical faculty and that economic reasons in university education are an important determinant. However, there is uncertainty about what economic reasons are at this point. As a result, the medical students use their own initiative rather than traditional values such as family, teacher or friend advice when making their choices. Medical faculty students' choices for faculty preference is considered as a result of having a high score in university entrance examination. Although the expectation of the family is an implicit determinant, it is seen that the overlap of the family expectation with the preference of the young person. In the preference of medical faculty, there is no effective external determinant outside the family, such as teacher-school-classroom. Except for the family, in the preference of medical faculty, there is no effective external determinant such as teacher-school-course.

Keywords: Preference of school, youth, choice of profession, medical education

1. Giriş

Meslek seçimi, kişilerin yaşamını etkileyen en önemli faktörlerden biridir. Meslek seçiminde isabetli karar almış kişiler hem kendini gerçekleştirme bakımından bireysel açıdan hem de topluma faydalı işler yapmış olmaları yönünden sosyal açıdan mutlu olacaklardır. Ancak meslek tercihi yapmak, genç kişiler için çok kolay bir süreç olmamaktadır (Ciftci ve ark, 2011). Bu kritik süreçte gençler, biçimi ve dozu değişken çeşitli stres faktörlerinin baskısı altında kalmaktadır.

Bir meslek olarak hekimliğin uygulanabilmesi ancak bir tıp eğitimi olarak mümkün olmaktadır. Bu nedenle hekim olmak isteyen gençlerin hem formel hem de uygulama, mesleki beceri ve mesleki değerlere sahip olarak kendilerini ispatlayıp tıp fakültesinden mezun olmaları gerekmektedir. Ancak Türkiye gibi genç nüfusun fazla, üniversitede eğitim olanağının kısmen yetersiz ve bu eğitime hak kazanmanın bir yarışa sahne olduğu ülkelerde meslek tercihi, genç insanlar için önemli bir kavşaktır. Bu süreçteki meslek tercihi, pek çok iç ve dış dinamiğin devrede olduğu oldukça karmaşık bir karar verme mekanizmasını gündeme getirmektedir.

Bu çalışmanın amacı, söz konusu karar verme sürecini tıp fakültesi tercihi yönünde kullanan öğrencilerin, bu tercihinde rol oynayan faktörleri tespit etmektir.

2. Gereç ve Yöntem

Bu çalışma, Afyon Kocatepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde işlenmekte olan Bilimsel Araştırma Metodları (BAM) dersinin uygulaması şeklinde tasarlanmış olan tanımlayıcı ve kesitsel bir çalışmadır. Çalışma, aynı fakültenin 2013-2014 eğitim-öğretim yılında ilk üç sınıfta öğrenim gören kişiler üzerinde uygulanmıştır. Çalışmanın verilerinin elde edildiği anket formu, bizzat yazarlar tarafından tasarlanmış Beşli Likert tipi sorulardan oluşmaktadır. İki kısımdan oluşan veri toplama formunun ilk bölümü katılımcının yaşı, sınıfı ve ailesinin eğitim özellikleri gibi demografik bilgileri içermektedir. İkinci kısım ise katılımcıların tıp fakültesi tercihine yönelik ifadelerden oluşan anket bölümüdür. Veri toplama formunun girişinde anket çalışmasının içeriği ve kapsamı hakkında bilgi verilmiş, katılımın gönüllüğe bağlı olduğu hem metinde hem de sözel olarak belirtilmiştir. Veriler bir elektronik işlemci programına girilmiş, tanımlayıcı ve dağılımsal veriler elde edilmiştir. Çalışmanın ana eksenini çerçevesiyle ilgili noktalarda, ayrıca gruplar arası anlamlı fark olup olmadığı incelenmiştir.

Çalışma 2014 yılı Tıp Haftası Etkinlikleri kapsamında, çalışmayı yürüten öğrenciler tarafından hem sözel bildiri hem de poster bildirisi olarak sunulmuştur.

Çalışma için Afyonkarahisar Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan onay alınmıştır.

3. Bulgular

Araştırmanın yürütüldüğü tarihte Afyon Kocatepe Üniversitesi Tıp Fakültesi ilk üç sınıfında toplam 413 öğrenci vardı. Çalışmaya 225 öğrenci katılmıştır. (Tablo 1) Katılımcılar açısından en az katılım 47 öğrenci ile İkinci Sınıftan gerçekleşmiştir. İfadeler arasında en düşük ortalama 2.46 ile İfade3'e verilmiştir. (Tablo 2) En yüksek ortalama 4.16 ile İfade4'e verilmiştir. Katılımcılar anne eğitimi bakımından en fazla ilkokul mezunu olan, baba eğitimi bakımından en fazla üniversite mezunu olan şekilde ortaya çıkmıştır. Katılımcıların cinsiyet, dönem ve anne baba eğitimi açısından ifadelere verdikleri cevaplar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamıştır. En fazla ve en az benimsenen ifadeler sırası ile İfade4 %81.3 ve İfade1'i %33.8'dir. (Tablo 3) Verilen cevapların cinsiyete göre puan dağılımı Tablo 4' te, sınıflara göre dağılımı ise Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 1: Katılımcıların demografik özellikleri

Özellik	Değişken	Sayı	Yüzde
Cinsiyet	Kadın	122	54,2
	Erkek	103	45,8
Sınıf	Bir	97	43,1
	İki	47	20,9
	Üç	81	36,0
Uyruk	T.C	225	100
	Diğer	0	0
Annenin eğitim seviyesi	Okur-yazar değil	5	2,2
	İlkokul	101	44,9
	Lise	65	28,9
	Üniversite	54	24,0
Babanın eğitim seviyesi	Okur-yazar değil	2	0,9
	İlkokul	54	24,0
	Lise	64	28,4
	Üniversite	105	46,7

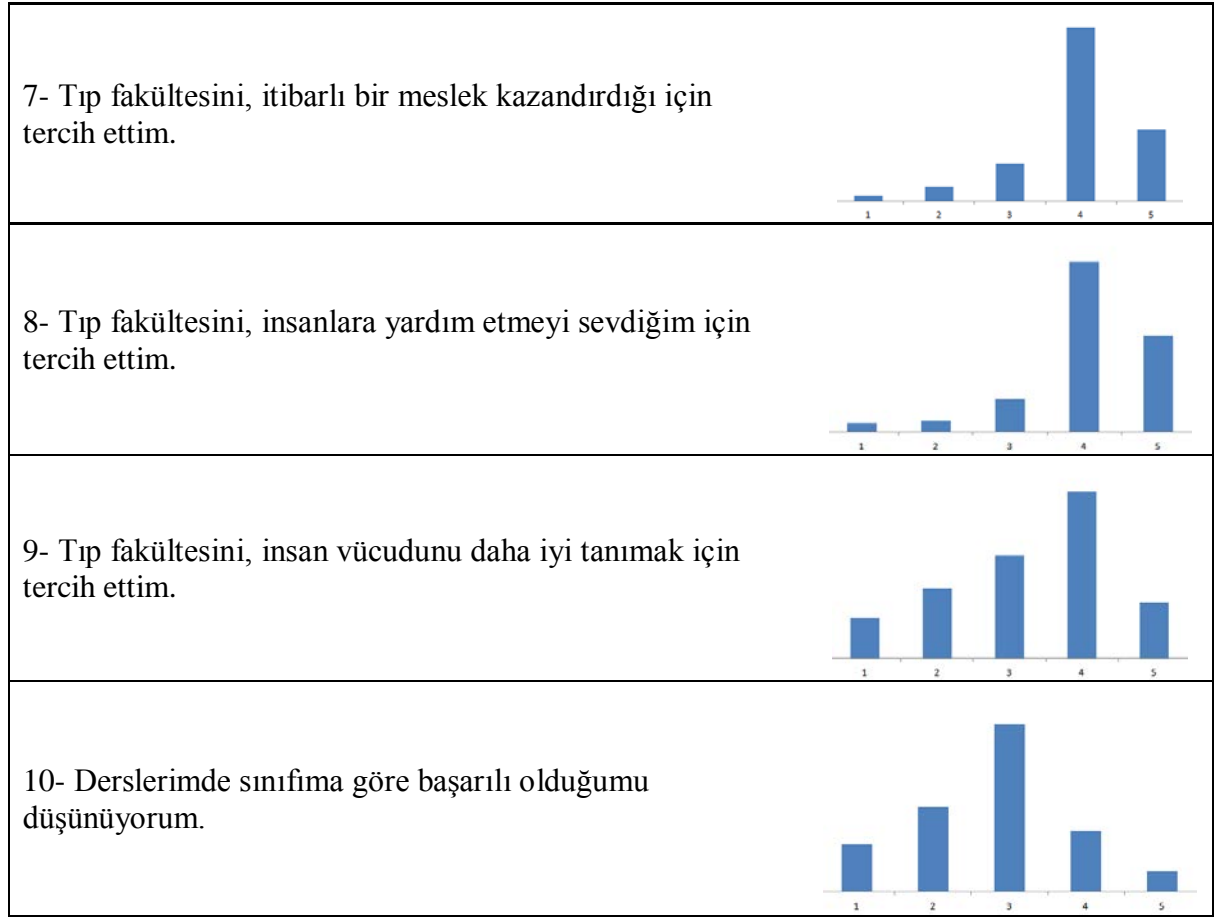
Tablo 2: İfadelere verilen cevapların rakamsal değerleri

İFADELER	Ortalama + Standard Sapma
1- Tıp fakültesini, ailem istediği için tercih ettim	2,69 ± 1,25
2- Tıp fakültesini, çevrem etkisiyle tercih ettim.	2,61 ± 1,23
3- Tıp fakültesini, okul - dersane öğretmenlerimin rehberliğiyle - yönlendirmesiyle tercih ettim.	2,46 ± 1,20
4- Tıp fakültesini, kendim istediğim için tercih ettim.	4,16 ± 0,91
5- Tıp fakültesini, idealimdeki meslek doktorluk olduğu için tercih ettim.	3,79 ± 1,13
6- Tıp fakültesini, mezun olduğunda maddi geliri iyi olan bir meslek kazandırdığı için tercih ettim.	3,48 ± 1,01
7- Tıp fakültesini, itibarlı bir meslek kazandırdığı için tercih ettim.	3,96 ± 0,84
8- Tıp fakültesini, insanlara yardım etmeyi sevdiğim için tercih ettim.	4,05 ± 0,88
9- Tıp fakültesini, insan vücudunu daha iyi tanımak için tercih ettim.	3,29 ± 1,16
10- Derslerimde sınıfıma göre başarılı olduğumu düşünüyorum.	2,80 ± 1,02

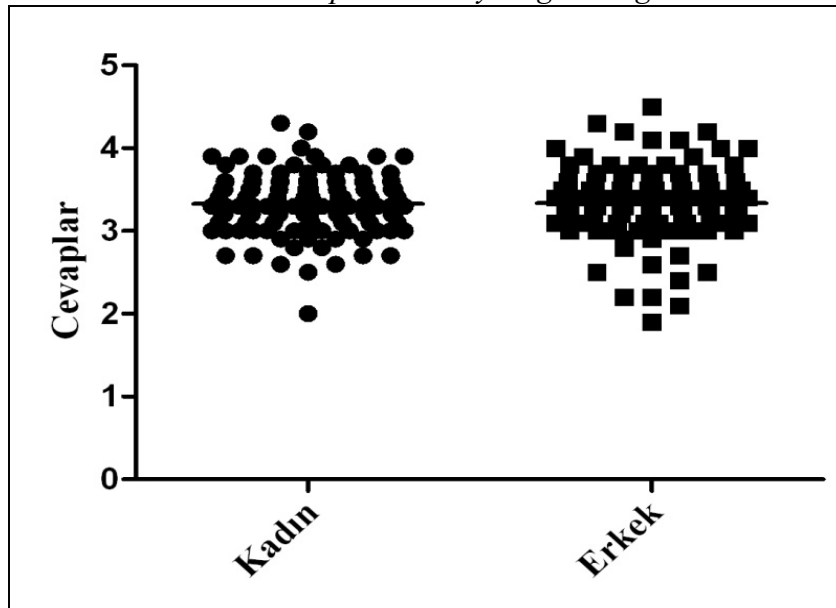
Tablo 3: İfadelere verilen cevapların yüzde dağılımları

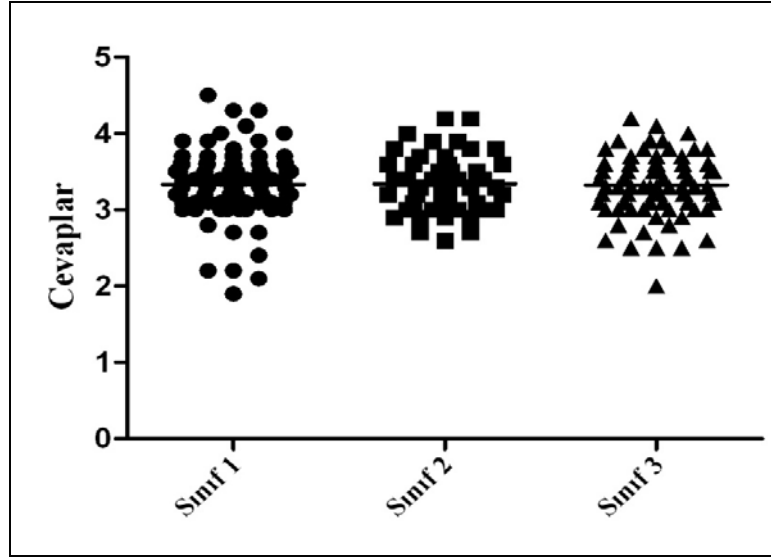
(1- kesinlikle katılmıyorum, 2- katılmıyorum, 3- kararsızım, 4- katılıyorum, 5- kesinlikle katılıyorum)

İFADELER	Yüzdeler												
1- Tıp fakültesini, ailem istediği için tercih ettim	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Yanıt</th> <th>Yüzdeler</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>35%</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>25%</td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>10%</td> </tr> </tbody> </table>	Yanıt	Yüzdeler	1	15%	2	35%	3	15%	4	25%	5	10%
Yanıt	Yüzdeler												
1	15%												
2	35%												
3	15%												
4	25%												
5	10%												
2- Tıp fakültesini, çevremin etkisiyle tercih ettim.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Yanıt</th> <th>Yüzdeler</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>35%</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>10%</td> </tr> </tbody> </table>	Yanıt	Yüzdeler	1	15%	2	35%	3	15%	4	20%	5	10%
Yanıt	Yüzdeler												
1	15%												
2	35%												
3	15%												
4	20%												
5	10%												
3- Tıp fakültesini, okul - dersane öğretmenlerimin rehberliğiyle - yönlendirmesiyle tercih ettim.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Yanıt</th> <th>Yüzdeler</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>35%</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>5%</td> </tr> </tbody> </table>	Yanıt	Yüzdeler	1	15%	2	35%	3	10%	4	20%	5	5%
Yanıt	Yüzdeler												
1	15%												
2	35%												
3	10%												
4	20%												
5	5%												
4- Tıp fakültesini, kendim istediğim için tercih ettim.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Yanıt</th> <th>Yüzdeler</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>30%</td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>35%</td> </tr> </tbody> </table>	Yanıt	Yüzdeler	1	5%	2	5%	3	15%	4	30%	5	35%
Yanıt	Yüzdeler												
1	5%												
2	5%												
3	15%												
4	30%												
5	35%												
5- Tıp fakültesini, idealimdeki meslek doktorluk olduğu için tercih ettim.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Yanıt</th> <th>Yüzdeler</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>25%</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>30%</td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>25%</td> </tr> </tbody> </table>	Yanıt	Yüzdeler	1	5%	2	10%	3	25%	4	30%	5	25%
Yanıt	Yüzdeler												
1	5%												
2	10%												
3	25%												
4	30%												
5	25%												
6- Tıp fakültesini, mezun olduğunda maddi geliri iyi olan bir meslek kazandırdığı için tercih ettim.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Yanıt</th> <th>Yüzdeler</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>35%</td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>10%</td> </tr> </tbody> </table>	Yanıt	Yüzdeler	1	5%	2	15%	3	20%	4	35%	5	10%
Yanıt	Yüzdeler												
1	5%												
2	15%												
3	20%												
4	35%												
5	10%												

Tablo 4: Cevapların cinsiyete göre dağılımı

Tablo 5: Cevapların sınıflara göre dağılımı

4. Tartışma

Gençlerin tıp fakültesini tercih etmesinde önemli bazı aşamalar vardır. Bazı çalışmalar hekimlerin yaklaşık dörtte birinin henüz liseye bile başlamadan tıp fakültesini tercih etmeye karar verdiğini göstermektedir (Knight ve Mattick, 2006). Meslek tercihinin, yaşamın nispeten erken dönemlerinde yapıldığı söylenebilir. Söz konusu erken tercih hali bir zorunluluğun neticesidir. Meslek tercihinin yaşamın erken döneminde yapılıp mesleğe yönelik eğitimin yaşamın erken zamanda başlaması gerekmektedir. Meslek tercihinde önemli olan bir başka etken de tercih edilen bölümün özelliğidir. Örneğin bir çalışmada üniversite öğrencilerinin bölüm tercihleri esnasında tıp fakültesi öğrencilerinin %80'i meslekle ilgili olumlu görüşlerini, su ürünleri öğrencilerinin %28'i başkalarının tavsiyelerini, ziraat fakültesi öğrencilerinin %35'inin çaresizlik duygularını ve hemşirelik öğrencilerinin ise %64'ünün mesleğin avantajlarını göz önüne alarak tercih yaptıkları bulunmuştur (Sarıkaya ve Khorshid, 2009). Bu nedenle de tıp fakültesi öğrencilerinde istediği mesleği seçme oranının diğer bölümlerden daha yüksek olması olağan görülmelidir.

G. Genç ve ark.larının yaptığı çalışmaya göre, tıp fakültesi tercihinde ilk beş sırada yer alan ve gençlerin en çok etkilendiği faktörlerden biri “hekimliğin saygın meslek olduğunu düşünme” dir (Genç ve ark, 2007). Hyppola ve ark.'larına göre de hekimlik mesleği saygın bir meslek olarak görülmekte ve bu doğrultuda tercihler yapılmaktadır (Hyppölä ve ark, 1998). Yapılan başka çalışmalarda da sırasıyla; insanlara yardımcı olmak, prestijli bir mesleğe sahip olmak ve bu mesleğin çok çeşitli kariyer olanakları sunması öğrencilerin tıp fakültesini tercih etmesinde en önemli üç faktör arasında sayılmıştır (Genç ve ark, 2007; Heikkilä ve ark, 2015). İnsanlara yardımcı olmak isteği, tıp fakültesi tercihinde önemli bir gerekçe olarak karşımıza çıkmaktadır (Tımbıl ve ark, 2007). Genç bireylerin hekimlik mesleğine yönelik ilgileri, fakülte tercihinde kendi istekleri doğrultusunda bir yol çizmelerinde etkin bir faktördür (Korkut-Owen ve ark, 2012). Bizim çalışmamızda da insanlara yardım etme isteği önemli bir belirleyici olarak tespit edilmiştir.

Gençlerin meslek seçimini genel olarak kendi istekleri doğrultusunda yaptıkları görülmektedir (Çelik ve Üzmez, 2014). Bizim çalışmamızda da desteklenen bu duruma göre, katılımcıların tıp fakültesi tercihini genel olarak kendileri istediği için yaptıkları, ancak dış belirleyiciler olarak ailelerin öne çıktığı görülmektedir. Ancak Timbil ve ark çalışmasında aile etkisi oldukça düşük bulunmuştur (Timbil ve ark, 2007). Açık ve ark.'larının yaptığı çalışmanın sonuçları da bizim bulgularımızı desteklemektedir. Yine benzer şekilde, üniversite öğrencilerinin sosyal bilimler alanındaki bölüm tercihlerinde de kendi isteklerine göre karar verdiklerini gösteren çalışmalar vardır (Erol ve ark, 2012). Meslek tercihi bakımından cinsiyetler arası anlamlı bir farkın bulunmadığı (Genç ve ark, 2007; Kıran ve Taşkıran, 2015), ancak meslek tercihinde bazı durumlarda ekonomik gerekçelerin önemli bir rol oynadığı belirtilmektedir (Erol ve ark, 2012).

Bu noktada ekonomik gerekçelerin tıp fakültesini tercih etmede önemli bir faktör olduğu ve üniversite eğitiminde ekonomik gerekçelerin önemli bir belirleyici olduğuna yönelik algı, bizim çalışmamızla da desteklenmektedir. Ancak bu noktada ekonomik gerekçelerin ne olduğu konusunda belirsizlik söz konusudur. Hekimlik mesleğinin vaat ettiği ve ülke koşullarına göre nispeten iyi bir ekonomik beklenti meselesi ile öğrencinin tıp fakültesinde okuyabilmesine olanak sağlayacak bir ekonomik desteğinin varlığı farklı konuları ifade etmektedir. Sadıkoğlu ve ark'nın çalışmasında tıp fakültesi öğrencilerinin, ailesinin sosyo-ekonomik durumunu yorumlarken orta ve iyi olarak tanımlamaları önemli bir ayrıntı gibi durmaktadır (Sadıkoğlu ve ark, 2003). Tıp eğitimi almanın belli bir ekonomik yük gerektirdiği ve tıp fakültesi tercihinde öğrencilerin bu durumu da göz önünde bulundurmaları gerektiğini ima eden bir yan sonuçla karşı karşıya olduğumuz da gözden kaçmamalıdır. Ailenin sosyo-ekonomik düzeyi, gençlerin üniversite tercihinde esas belirleyenlerden biri olarak varlığını hissettirmedir (Bahar, 2002).

Aynı şekilde tıp fakültesi tercihini kendi isteğiyle gerçekleştiren kişilerin, tıp fakültesini itibarlı bir meslek edinme yolunda bir araç olarak gördükleri de dikkate değerdir. Meslek tercihinde, mesleğin itibarı onu tercih eden kişiler açısından önemli bir faktördür. "Meslek itibarı" bağlamında tıp fakültesi, dünyanın başka ülkelerindeki gençler için de önemli bir tercih faktörüdür (Hyppölä ve ark, 1998). Yine benzer şekilde tıp mesleğinin hem daha iyi ekonomik şartlar hem de yüksek statü içermesi, erkek öğrenciler bakımından tıp fakültesini daha tercih edilebilir kılmaktadır (Hyppölä ve ark, 1998). Elbette bu türden tercihler konusunda cinsiyetler arası fark olması, bu tercihin kişisel özelliklerden etkilenebilir olmasından kaynaklanmaktadır. Mesleki kazanç, iş güvenliği ve kariyer olanaklarının çeşitliliği yalnızca tıp fakültesi için değil, diğer meslek tercihleri için de esas belirleyici faktörlerdendir (Pekkaya ve Çolak, 2013).

Dış belirleyiciler açısından okul-dershane etkisinin çalışma öncesi beklentimizden daha düşük çıkması anlamlıdır. Okul ve dershane öğretmeninin tavsiyesi gibi geleneksel etkenlerin, özellikle tıp fakültesi tercihi yapan öğrenciler üzerinde belirleyici bir etkiye sahip olmadığı anlaşılmaktadır (Genç ve ark, 2007). Ancak bazı bölümlerde okul-dershane etkisi daha belirgin olarak kendini göstermektedir (Çelik ve Üzmez, 2014). Bunun temel nedeni, tıp fakültesine kaydolmak için gereken üniversite giriş sınavı puanlarının yüksekliği olabilir. Diğer öğrencilere göre nispeten daha iyi puan alan öğrenci, tercih konusunda kendi kararını vermekte daha özgür davranabilir. Başkalarına danışma ya da mevcut puanıyla yerleşebileceği en ideal yerin neresi olabileceği konusunda danışmanlık alma gibi yöntemler, tıp fakültesini tercih etmiş öğrenciler için daha düşük bir ihtimal olarak kabul edilebilir.

Türkiye'de tıp fakültesi sayısı, özellikle 1995 yılından sonra hızla artmaya başlamıştır (Sayek ve ark, 2010). Tıp fakültelerinde öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısı her geçen sene artmıştır. Buna mukabil özellikle 2008 yılı sonrasında öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısı bir miktar artmaya başlamıştır (YÖK, 2014). Elbette bu noktada tıp fakültesi sayısındaki artışın yalnızca devlet üniversiteleriyle alakalı olmadığı ve 2008 yılından sonra vakıf üniversitelerine ait tıp fakültelerinde de sayıca hızlı bir artış olduğu görülmektedir (Sayek ve ark, 2010). Ancak tıp fakültesi tercihinde, fakültelerin bu türden yapısal sorunlarına yönelik bir farkındalık ve ilginin olduğunu söylemek mümkün değildir. Çünkü bu türden sorunlar, üniversite tercihi aşamasında değil, üniversite öğrencisi olduktan sonra karşılaşılabilecek sorunlardır.

5. Sonuç

Tıp fakültesi öğrencileri tercihlerini yaparken aile, öğretmen veya arkadaş tavsiyesi gibi geleneksel değerlerden daha çok kendi inisiyatifi kullanmaktadır. Tıp fakültesi öğrencilerinin fakülte tercihinde kendi isteklerinin ön plana çıkması, üniversite giriş sınavında yüksek puan almış olmanın getirdiği bir sonuç olarak değerlendirilmektedir. Yerleşme ihtimali düşük bir fakülteyi tercih etme durumunda olan bir gencin tercih konusunu çevresine danışma ve onların görüşünü dikkate alma refleksi tıp öğrencilerinde daha az görülmektedir.

Tıp fakültesi tercihinde örtülü bir belirleyici olsa da ailenin beklentisi ve eğiliminin de gencin tercihiyle örtüştüğü görülmektedir. Tıp fakültesi tercihinde aile dışında etkin bir dış belirleyici bulunmamaktadır. Genellikle küçük yaşlarından beri gencin idealindeki meslek olan hekimliğe yönelik bir içsel tercihin varlığı da her zaman söz konusudur. Diğer esas belirleyiciler ise hekimliğin itibarlı bir meslek olması, kişinin insanlara yardım etme konusunda arzu duyması ve ekonomik açıdan iyi bir meslek sahibi olma isteği olarak tanımlanmaktadır.

Çalışmanın Kısıtlılıkları

Bu çalışma, yazarlık hakkı bakımından eğitim sürecinde yer alan öğrencilerin aktif rol aldığı bir çalışmadır. Çalışma, yazar listesinde son sırada yer alan danışman öğretim üyesinin yönetiminde yazıya aktarılmıştır. Bu çalışmanın kesitsel bir çalışma olması, tüm ülkeyi kapsayacak sonuçlar çıkarmayı engelleyebileceği öngörülmelidir. Çalışmanın hedef kitlesi olarak ilk üç sınıfın alınması ve daha üst sınıflardaki öğrencilerin çalışmaya dahil edilmemesi çalışmayı dar bir çerçeveye sınırlı tutmuş olabilir.

Kaynaklar

- Bahar, H. H. (2002). Eğitim Fakültesi, Tıp Fakültesi ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Öğrencilerinin Bazı Sosyo-Ekonomik Özellikleri ile Fakülte Tercihleri Arasındaki İlişki. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 125–144.
- Ciftci, G. E., Bulbul, S. F., Bayar Muluk, N., Camur Duyan, G., & Yılmaz, A. (2011). Factors in selecting a university and career among students studying in the faculty of health sciences (Kırıkkale University). *The Journal of Kartal Training and Research Hospital*, 22(3), 151–160. <https://doi.org/10.5505/jkartaltr.2011.98704>
- Çelik, N., & Üzmez, U. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Meslek Seçimini Etkileyen Faktörlerin Değerlendirilmesi: Çağrı MERkezi Hizmetleri Örneği. *Elektronik Mesleki Gelişim ve Araştırma Dergisi*, 2(1), 94–105.
- Erol, A., Yergin, H., & Mercan, M. (2012). Üniversite Öğrencilerinin Üniversite Tercihlerinin Belirleyicileri: Hakkari Örneği. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 4(2), 1–10.
- Genç, G., Kaya, A., & Genç, M. (2007). İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Meslek Seçimini etkileyen faktörler. *İNönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(14), 49–63.
- Heikkilä, T. J., Hyppölä, H., Vänskä, J., Aine, T., Halilä, H., Kujala, S., ... Mattila, K. (2015). Factors important in the choice of a medical career: a Finnish national study. *BMC Medical Education*, 15(1), 169. <https://doi.org/10.1186/s12909-015-0451-x>
- Hyppölä, H., Kumpusalo, E., Neittaanmäki, L., Mattila, K., Virjo, I., Kujala, S., ... Isokoski, M. (1998). Becoming a doctor - Was it the wrong career choice? *Social Science and Medicine*, 47(9), 1383–1387. [https://doi.org/10.1016/S0277-9536\(98\)00208-1](https://doi.org/10.1016/S0277-9536(98)00208-1)
- Kıran, B., & Taşkıran, E. G. (2015). Ege Üniversitesi Eczacılık Fakültesi 1.Sınıf Öğrencilerinin Meslek Tercihine Etki Eden Faktörler. *Marmara Pharmaceutcal Journal*, 2(19), 159–159. <https://doi.org/10.12991/mpj.20151910463>
- Knight, L. V., & Mattick, K. (2006). “When I first came here, I thought medicine was black and white”: Making sense of medical students’ ways of knowing. *Social Science and Medicine*, 63(4), 1084–1096. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2006.01.017>
- Korkut-Owen, F., Kepir, D., Özdemir, S., Ulaş, Ö., & Yılmaz, O. (2012). Üniversite Öğrencilerinin Bölüm Seçme Nedenleri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(3), 135–151.
- Pekkaya, M., & Çolak, N. (2013). Üniversite Öğrencilerinin Meslek Seçimini Etkileyen Faktörlerin Önem Derecelerinin AHP ile Belirlenmesi. *International Journal of Social Science*, 6(2), 797–818.
- Sadıkoglu, G., Özçakır, A., Uncu, Y., Alper, Z., Özdemir, H., & Bilgel, N. (2003). Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi’ni 2001 Yılında Tercih Eden Öğrencilerin Sosyo-Ekonomik Düzeyleri. *T Klin Tıp Bilimleri*, 23(2), 14–17.
- Sarıkaya, T., & Khorshid, L. (2009). Üniversite Öğrencilerinin Meslek Seçimini Etkileyen Etmenlerin İncelenmesi: Üniversite Öğrencilerinin Meslek Seçimi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 393–423.
- Sayek, İ., Odabaşı, O., & Kiper, N. (2010). Türk Tabipleri Birliği Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi Raporu - 2010. *Türk Tabipleri Birliği (Vol. 1)*. Ankara.
- Tımbıl, S., Özan, S., Velipaşaoğlu, S., Gürsel, Y., Taşkıran, C., & Musal, B. (2007). Tıp Eğitimine Yeni Başlayan Öğrencilere Yönelik Durum Değerlendirme Çalışması: İki Yıla Ait Verilerin Karşılaştırılması. *Tıp Eğitimi Dünyası*, 26(3), 1–11.
- YÖK, Bakanlığı, S., Bakanlığı, M., & Bakanlığı, K. (2014). Türkiye’de Sağlık Eğitimi ve Sağlık İnsangücü Durum Raporu. Eskişehir. Retrieved from <http://www.saglik.gov.tr/TR/belge/1-32644/turkiyede-saglik-egitimi-ve-saglik-insangucu-durum-rapo-.html>